

بنام خدا

چکیده

ارزشیابی درونی ابزاری است جهت شناخت وضعیت موجود برای بهتر نمودن کارآئی و ارتقای کیفیت خدمات آموزشی. بدین منظور دفتر توسعه آموزش دانشکده دندانپزشکی تبریز با تشکیل يك کمیته ارزشیابی درونی متشکل از نماینده تمامی گروه های آموزشی دانشکده به تهیه اهداف، شاخص ها و پرسشنامه در زمینه ارزشیابی درونی گروه پرداخت.

نتایج حاصل از نظرات 12 عضو هیأت علمی، 4 دستیار، 30 دانشجو در بخش پروتز به شرح زیر می باشد:

ارزیابی وضعیت مدیریت گروه از دیدگاه اساتید نشان دهنده وضعیت نامطلوب بود.

ارزیابی وضعیت فعالیت آموزشی و پژوهشی هیأت علمی از دیدگاه خود نامطلوب بود.

ارزیابی وضعیت فعالیت آموزشی هیأت علمی از دیدگاه دستیاران و دانشجویان به

ترتیب نیمه مطلوب ،بود.

ارزیابی فضا های آموزشی و تجهیزات کمک آموزشی نامطلوب بود.

ارزیابی برنامه های آموزشی و تجهیزات کمک آموزشی نامطلوب بود.

معرفی گروه آموزشی پروتزهای دندانی دانشکده دندانپزشکی تبریز

گروه پروتزهای دندانی دانشکده دندانپزشکی تبریز از سه قسمت که هر يك دارای فضای فیزیکی جداگانه ای است، به شرح زیر تشکیل می شود:

- ۱- بخش پروتزهای متحرك (شامل بخش پروتز متحرك كامل و بخش پروتز پارسیل) همراه با پری کلینیک و لابراتوارهای مربوطه
- ۲- بخش پروتزهای ثابت همراه با پری کلینیک و لابراتوارهای مربوطه
- ۳- بخش تخصصی پروتزهای دندانی

گروه پروتزهای دندانی در حال حاضر دارای 15 عضو هیأت علمی متشکل از 11 استادیار، ۲ مربی، ۱ کارشناس دندانپزشک و ۱ مربی حق التدریسی است.

- ۱- دکتر علی اسماعیلی- مدیر گروه پروتزهای دندانی (استادیار- متعهد خدمت)
- ۲- دکتر کتایون صدر(استادیار- پیمانی)
- ۳- دکتر طاهره غفاری(استادیار- پیمانی)
- ۴- دکتر فریبا صالح صابر (استادیار- پیمانی)
- ۵- دکتر فریدون پرنیا (استادیار- رسمی)
- ۶- دکتر محمود رباطی انارکی (استادیار- پیمانی)
- ۷- دکتر الناز مصلحی فرد (استادیار- متعهد خدمت)
- ۸- دکتر سالومه هاشمی (استادیار- متعهد خدمت)
- ۹- دکتر فهیمه حامدی راد (استادیار- متعهد خدمت)
- ۱۰- دکتر فرهنگ محبوب (استادیار- متعهد خدمت)
- ۱۱- دکتر علی حافظ قرآن (استادیار- متعهد خدمت)
- ۱۲- دکتر محمد رضا رضایی (مربی - رسمی)
- ۱۳- دکتر مجید ششمانی (مربی - رسمی)
- ۱۴- دکتر علی حامد فر (کارشناس دندانپزشک - رسمی)
- ۱۵- دکتر سپیده مصدق کهنمونی (دندانپزشک - حق التدریس)

این گروه در هر سال تحصیلی (دو ترم) مسئول آموزش ۲۷ واحد عملی و ۱۱ واحد نظری در دو مقطع پری کلینیک و کلینیک به شرح زیر می باشد.

ترم اول:

پروتز کامل ۱ عملی- پروتز کامل ۴ عملی- پروتز پارسیل ۱ عملی- پروتز پارسیل ۳ عملی- پروتز ثابت ۱ عملی
(۲)- پروتز ثابت ۳ عملی- پروتز کامل ۱ نظری- پروتز کامل ۱ نظری- پروتز پارسیل ۱ نظری- پروتز ثابت ۱
نظری- پروتز ثابت ۲ نظری- مواد دندانی ۱

ترم دوم:

پروتز کامل ۲ عملی - پروتز کامل ۳ عملی - پروتز پارسیل ۲ عملی - پروتز ثابت ۱ عملی (۱) - پروتز ثابت ۲
عملی - آناتومی و مرفولوژی دندان عملی - درمان جامع - پروتز ثابت ۱ نظری - پروتز ثابت ۳ نظری - پروتز
پارسیل ۲ نظری - آناتومی و مرفولوژی دندان نظری - مواد دندانی ۲

گروه پروتزهای دندانی از سال تحصیلی ۸۶-۸۷ اقدام به پذیرش دانشجوی تخصصی کرده است و در حال حاضر
دارای ۷ دانشجوی دوره تخصصی (۴ دستیار سال ۲ و ۳ دستیار سال ۱) می باشد.
این گروه همچنین آماده برگزاری دوره فلوشیب ایمپلنت - پروتز می باشد.

اهداف ارزشیابی درونی

هدف کلی: تعیین وضعیت موجود آموزشی گروه پروتزه‌های دندانی دانشکده دندانپزشکی تبریز

اهداف اختصاصی:

- ۱- تعیین وضعیت موجود گروه از نظر رسالت و اهداف آموزشی
- ۲- تعیین وضعیت موجود گروه از نظر مدیریت و سازماندهی
- ۳- تعیین وضعیت موجود گروه از نظر فعالیت آموزشی و پژوهشی اعضای هیأت علمی
- ۴- تعیین وضعیت موجود گروه از نظر برنامه های آموزشی
- ۵- تعیین وضعیت موجود گروه از نظر منابع آموزشی
- ۶- تعیین وضعیت موجود گروه از نظر دانشجویان و دستیاران

روش انجام ارزشیابی درونی

ارزشیابی درونی در گروه پروتزه‌های دندانی همگام با دیگر گروه های آموزشی و با کمک دفتر توسعه آموزش دانشکده دندانپزشکی تبریز طی مراحل زیر انجام شد.

۱- تشکیل کمیته ارزشیابی در دفتر توسعه آموزش و معرفی دو تن از اعضای هیأت علمی گروه پروتز جهت عضویت در کمیته فوق

۲- آشنایی با مفاهیم ارزشیابی درونی که در طی دو مرحله انجام گرفت:

- الف- آشنایی اعضای کمیته با مفاهیم ارزشیابی درونی از طریق شرکت در کارگاه های ارزشیابی درونی، استفاده از جزوات و متون ارزشیابی و استفاده از تجارب گروه هایی که ارزشیابی درونی را انجام داده اند
- ب- آشنایی اعضای گروه با مفاهیم و اهداف ارزشیابی توسط اعضای کمیته

۳- تعیین رسالت و اهداف ارزشیابی درونی: از آنجا که اکثر گروه های آموزشی فاقد رسالت و اهداف مدون بودند، رسالت و اهداف در کمیته ارزشیابی تعیین شدند.

۴- تعیین ملاک ها و نشانگر های ارزشیابی درونی

۵- تعیین وضعیت مطلوب

۶- تعیین روش جمع آوری اطلاعات

۷- جمع آوری و تحلیل اطلاعات

۸- تهیه گزارش نهایی

نمونه مورد مطالعه:

۱۲ نفر از اعضای هیات علمی و ۴ دستیار سال دوم گروه پروتز، و ۳۰ نفر از دانشجویان دوره بالینی

روش نمونه گیری:

روش نمونه گیری به طریق سرشماری و غیر احتمالی بوده که پرسشنامه های تهیه شده توسط مسئول EDO در گروه پروتز، در اختیار نمونه های مورد مطالعه قرار داده شده است.

نتایج

ارزیابی حاضر اولین ارزیابی درونی گروه پروتزه‌های دندانی بوده و نمونه مورد مطالعه شامل ۱۲ تن از اعضای هیأت علمی، ۴ دستیار سال دوم، و ۳۰ دانشجوی دوره عمومی می باشد و روش نمونه گیری به طریق سرشماری انجام شد و نتیجه ارزیابی در سه گروه مطلوب، نیمه مطلوب و نامطلوب مورد بررسی قرار گرفت.

جدول ۱- نتایج ارزیابی حوزه رسالت و اهداف آموزشی گروه پروتزه‌های دندانی

ردیف	موضوع	امتیاز کلی	امتیاز کسب شده	درصد	مطلوب	نیمه مطلوب	نامطلوب
1	آیا گروه دارای رسالت و اهداف کوتاه مدت و بلند مدت مدون و مکتوب میباشد؟	۱	۰	۰		*	
2	آیا اهداف به تفکیک در حوزه های آموزش، پژوهش، و ارائه خدمات تدوین شده است؟	۱	۰	۰		*	
3	آیا تدوین رسالت و اهداف گروه با مشارکت اساتید گروه تدوین شده است؟	۱	۰	۰		*	
4	آیا رسالت و اهداف گروه در اختیار همه اساتید قرار دارد؟	۱	۰	۰		*	
5	آیا فرآیندهای سنجش میزان تحقق اهداف مشخص شده است؟	۱	۰	۰		*	
6	آیا گزارشات ادواری مبنی بر میزان دستیابی به اهداف وجود دارد؟	۱	۰	۰		*	
7	آیا گزارشات ادواری مبنی بر تجدید نظر و اصلاح اهداف وجود دارد؟	۱	۰	۰		*	
	ارزیابی کلی	7	0	0		*	

مطلوب: بیش از ۸۰ درصد امتیاز کلی

نیمه مطلوب: بین ۶۰-۸۰ درصد امتیاز کلی

نا مطلوب: کمتر از ۶۰ درصد امتیاز کلی

جدول ۲ - نتایج ارزیابی مدیر گروه پروتزه‌های دندانی

ردیف	موضوع	امتیاز کلی	امتیاز کسب شده	درصد	مطلوب	نیمه مطلوب	نامطلوب
1	نحوه انتخاب مدیر گروه	22	18	81.8%	*		
2	درجه علمی مدیر گروه	22	0	0		*	
3	سابقه مدیریت مدیر گروه	22	0	0		*	
4	اطلاع از قوانین و آیین نامه های آموزشی	22	11	50%		*	
5	رعایت مقررات و ضوابط آموزشی	22	13	59%		*	
6	دارای نظم و انضباط کاری	22	10	45.4%		*	
7	تهیه برنامه و وظایف آموزشی هیأت علمی در هر نیمسال	22	18	81.8%	*		
8	تشکیل و اداره جلسات گروه	22	18	81.8%	*		
9	پیگیری مشکلات گروه و تلاش جهت حل آنها	22	16	72.7%		*	
	ارزیابی کلی	198	104	52.5%		*	

مطلوب: بیش از ۸۰ درصد امتیاز کلی

نیمه مطلوب: بین ۶۰-۸۰ درصد امتیاز کلی

نامطلوب: کمتر از ۶۰ درصد امتیاز کلی

جدول ۳- نتایج ارزیابی اساتید گروه پروتزه‌های دندانی درباره فعالیتهای آموزشی و پژوهشی خود

ردیف	موضوع	امتیاز کلی	امتیاز کسب شده	درصد	مطلوب	نیمه مطلوب	نامطلوب
۱	رتبه دانشگاهی	24	10	41.6%			*
۲	وضیبت استخدامی	24	9	37.5%			*
۳	نوع فعالیت	24	2	8.3%			*
۴	سابقه تدریس در دانشکده دندانپزشکی	24	12	50%			*
۵	روزهای حضور در بخش در هر هفته	24	24	100%	*		
۶	تعداد کلاسهای تئوری در هر ترم	24	15	62.5%		*	
۷	برگزاری کنفرانس	24	4	16.6%			*
۸	برگزاری ژورنال کلاب	24	3	12.5%			*
۹	برگزاری case presentation	24	16	66.6%		*	
10	عضویت در مراکز پژوهشی	24	6	25%			*
11	عضویت در هیأت تحریریه	24	2	8.3%			*
12	عضویت در بورده تخصصی	24	0	0			*
13	تعداد طرح های مصوب در سال	24	10	41.6%			*
14	تعداد پایان نامه هدایت شده در سال	24	14	58.3%			*
15	تعداد مقالات چاپ شده در سال	24	5	28.8%			*
16	تعداد خلاصه مقاله در سال	24	12	50%			*
17	تعداد کتب منتشر شده	24	2	8.3%			*
18	شرکت در کارگاه های آموزشی	24	14	58.3%			*
19	شرکت در کارگاه های پژوهشی	24	11	45.8%			*
20	شرکت در کارگاه و کنگره و سمینارهای ملی و بین المللی	24	17	70.8%		*	
	ارزیابی کلی	480	188	39.1%			*

جدول ۴ - نتایج ارزیابی کلی دستیاران از آموزش تخصصی گروه پروتزه‌های دندان‌دانی

ردیف	موضوع	امتیاز کلی	امتیاز کسب شده	درصد	بسیار مطلوب	مطلوب	نیمه مطلوب	نامطلوب
1	حضور در بخش	12	6	50%			*	
2	میزان علاقه و انگیزه اساتید را در امر آموزش چگونه ارزیابی می‌کنید؟	12	7	58.3%			*	
3	حضور اساتید در کلاسهای نظری	12	9	75%		*		
4	حضور اساتید در بخش	12	7	58.3%			*	
5	میزان آموزشهای علمی در بخش	12	7	58.3%			*	
6	رضایت از نحوه آموزش اساتید در بخش	12	8	66.6%			*	
7	رضایت از نحوه برخورد اخلاقی اساتید	12	9	75%		*		
8	تنوع بیماران بخش را چگونه ارزیابی میکنید؟	12	6	50%			*	
9	تا چه میزان پس از حضور در بخش، توانایی شما در ارزیابی و درمان بیماران ارتقا یافته است؟	12	5	41.6%			*	
	ارزیابی کلی	108	64	59.2%			*	

بسیار مطلوب: بیش از ۹۰ درصد امتیاز کلی

مطلوب: بین ۷۰-۹۰ درصد امتیاز کلی

نیمه مطلوب: بین ۵۰-۷۰ درصد امتیاز کلی

نامطلوب: کمتر از ۵۰ درصد امتیاز کلی

جدول ۵ - نتایج ارزیابی کلی دانشجویان از آموزش گروه پروتزه‌های دندان‌دانی

ردیف	موضوع	امتیاز کلی	امتیاز کسب شده	درصد	بسیار مطلوب	مطلوب	نیمه مطلوب	نامطلوب
1	میزان علاقه و انگیزه اساتید را در امر آموزش چگونه ارزیابی می‌کنید؟							
2	حضور اساتید در کلاسهای نظری							
3	حضور اساتید در بخش							
4	میزان آموزشهای نظری در بخش							
5	تنوع بیماران بخش را چگونه ارزیابی میکنید؟							
6	میزان آموزشهای عملی در بخش							
7	تا چه میزان پس از حضور در بخش ، توانایی شما در ارزیابی و درمان بیماران ارتقا یافته است؟							
8	نحوه حضور شما در بخش چگونه بود؟							
9	آیا آموزش در بخش به گونه ای بوده مؤثر بوده است که شما بتوانید با تهیه شرح حال کامل از بیماران قادر به تشخیص و درمان مناسب برای بیمار شوید؟							
10	تأثیر Demonstration اساتید بر یادگیری شما چقدر بوده است؟							
11	آموزش دستیاران تا چه اندازه در یادگیری شما تأثیر داشته است؟							
12	از پرسنل اتاق مواد چقدر راضی هستید؟							
13	از منشی بخش چقدر راضی هستید؟							
14	نحوه ارزیابی (امتحان پایان بخش)							
	ارزیابی کلی							

جدول ۶- نتایج ارزیابی برنامه های آموزشی گروه های آموزشی دانشکده دندانپزشکی تبریز

ردیف	موضوع	امتیاز کلی	امتیاز کسب شده	درصد	مطلوب	نیمه مطلوب	نامطلوب
۱	آیا برنامه های آموزشی گروه (course plan) بصورت مکتوب وجود دارد؟	۲	۰	0			*
۲	آیا تدوین برنامه های آموزشی گروه با مشارکت کلیه اساتید گروه تدوین شده است؟	۲	۰	0			*
۳	آیا برنامه های درسی گروه در اختیار کلیه اساتید گروه قرار دارد؟	۲	۲	100%	*		
۴	آیا برنامه مدون برای تدریس دروس تنوری استادان گروه وجود دارد؟	۲	۲	100%	*		
۵	آیا استادان گروه دارای طرح درس میباشند؟	۲	۰	0			*
۶	آیا برنامه آموزشی قبل از شروع دوره به دانشجویان ارائه میشود؟	۲	۱	50%			*
۷	آموزش دور میز برای دانشجویان تازه وارد برگزار میشود؟	۲	۲	100%	*		
۸	برنامه های آموزشی ارائه شده @کنفرانس @ ژورنال کلاب @ case presentation	۲	۲	100%	*		
۹	آیا آزمون در پایان هر گردش برگزار میشود؟	۲	۲	100%	*		
۱۰	آیا برنامه های درسی گروه در سایت دانشکده موجود میباشد؟	۲	۰	0			*
	ارزیابی کلی	۲۰	۱۱	55%			*

جدول ۷- نتایج ارزیابی منابع آموزشی گروه های آموزشی دانشکده دندانپزشکی تبریز

ردیف	موضوع	امتیاز کلی	امتیاز کسب شده	درصد	مطلوب	نیمه مطلوب	نامطلوب
۱	بخش دارای محل فیزیکی مستقل است	1	1	100%			
۲	اتاق یا یونیت معاینه	1	1	100%			
۳	یونیت برای موارد خاص	1	0	0			
۴	کلاس درس در محل بخش	1	0	0			
۵	لابرتوار در محل بخش	1	1	100%			
۶	اتاق استریلیزاسیون	1	1	100%			
۷	کامپیوتر	1	1	100%			
۸	کتابخانه حاوی کتب رفرانس و جدید در محل بخش	1	0	0			
۹	تابلوی اطلاع رسانی آموزشی در محل بخش	1	1	100%			
۱۰	وسایل سمعی و بصری در بخش	1	0	0			
۱۱	امکان اتصال به Internet و Medline از داخل بخش	1	1	100%			
۱۲	دسترسی به مجلات خارجی در زمینه تخصص مربوطه بصورت اشتراك معمولی و یا الکترونیکی	1	0	100%			
	ارزیابی کلی	12	7	58.3%			*

جدول ۸- نتایج ارزیابی حوزه رسالت و اهداف آموزشی گروه پروتزه‌های دندانی

موضوع	امتیاز کلی	امتیاز کسب شده	درصد	مطلوب	نیمه مطلوب	نامطلوب
رسالت و اهداف آموزشی	7	0	0			*

جدول ۹- نتایج ارزیابی برنامه های آموزشی گروه پروتزه‌های دندانی

موضوع	امتیاز کلی	امتیاز کسب شده	درصد	مطلوب	نیمه مطلوب	نامطلوب
برنامه های آموزشی	20	11	55%			*

جدول ۱۰- نتایج ارزیابی منابع آموزشی گروه پروتزه‌های دندانی

موضوع	امتیاز کلی	امتیاز کسب شده	درصد	مطلوب	نیمه مطلوب	نامطلوب
منابع آموزشی	12	7	58.3%			*

نتیجه گیری

گروه پروتز فاقد رسالت، مأموریت و اهداف مدون بوده که بزرگترین نقطه ضعف آن نیز محسوب می شود. بنظر می رسد اعضای گروه فاقد اطلاعات لازم در این باره بوده و نیاز به آموزش کاملاً مشهود است. نتایج حاصل از ارزیابی مدیر گروه پروتزهای دندانی، نامطلوب می باشد. که با توجه به سابقه استخدامی مدیر گروه که بیش از دو سال نمی باشد، کاملاً محتمل و منطقی بنظر می رسد. نتایج ارزیابی اساتید گروه پروتزهای دندانی از فعالیتهای آموزشی و پژوهشی خود نیز نامطلوب است. با وجود اساتید با سابقه، گروه فاقد دانشیار و استاد است و تنها ۴ تن از اعضاء دارای وضعیت رسمی قطعی بوده که سه تن از آنان نیز مربی می باشند. بنظر می رسد بار آموزشی نسبتاً بالا در بخش پروتز موجب کاهش فعالیت های پژوهشی اعضاء و در نتیجه عدم کسب امتیازات لازم جهت ارتقاء شده است. نتایج ارزیابی کلی دستیاران سال دوم از آموزش تخصصی گروه پروتزهای دندانی، نیمه مطلوب است. دستیاران از آموزشهای عملی در بخش رضایت ندارند و باید تمهیدات لازم توسط گروه در این رابطه اندیشیده شود. گروه فاقد Course plan بوده و اساتید فاقد طرح درس می باشند و تنها سرفصل دروس در اختیار دانشجویان قرار می گیرد. آموزش دور میز بطور مرتب برای دانشجویان برگزار می شود. از نظر منابع آموزشی بخش از فضا و یونیت مشکلی ندارد ولی فاقد یونیت برای موارد خاص، لابراتوار و کلاس در داخل بخش و کتابخانه می باشد. در تمامی قسمت های گروه پروتزهای دندانی دسترسی به کامپیوتر و اتصال به شبکه امکانپذیر می باشد.